

**ROZPORZĄDZENIE
PREZYDENTA RZECZYSPOLITEJ**

z dnia 12 czerwca 1934 r.

o wierzytelnościach w walutach zagranicznych.

Na podstawie art. 44 ust. 6 Konstytucji i ustawy z dnia 15 marca 1934 r. o upoważnieniu Prezydenta Rzeczypospolitej do wydawania rozporządzeń z mocą ustawy (Dz. U. R. P. Nr. 28, poz. 221) postanawiam co następuje:

Rozdział I.

Przepisy ogólne.

Art. 1. (1) Wierzytelność, wyrażoną w walucie zagranicznej, dłużnik może zapłacić pieniędzmi polskimi, chyba że zapłata w pieniądzech zagranicznych była wyraźnie zastrzeżona.

(2) Zastrzeżenie takie uważa się za nieistniejące, jeżeli wierzytelność płatna jest na obszarze Państwa Polskiego.

(3) Wierzytelnością w rozumieniu rozporządzenia niniejszego jest każda należność bez względu na tytuł jej powstania.

Art. 2. (1) Wysokość sumy, którą dłużnik płaci pieniędzmi polskimi, winna być obliczona według kursu wypłat (czeku) w danej walucie zagranicznej w dniu wymagalności wierzytelności.

(2) Jeżeli dłużnik dopuścił się zwłoki, wierzyciel może żądać zapłaty, stosownie do swego wyboru, według kursu wypłat bądź w dniu wymagalności, bądź w dniu zapłaty.

(3) Obowiązujący jest przeciętny kurs wypłat, notowany na giełdzie pieniężnej w Warszawie.

Art. 3. (1) Jeżeli zapłata następuje pieniędzmi zagranicznymi, dłużnik może dokonać jej każdym gatunkiem pieniędzy, mających obieg prawny w kraju, którego pieniędzmi płaci.

(2) Jeżeli dłużnik, płacący pieniędzmi zagranicznymi, jest w zwłoce, wierzyciel może żądać wyrównania różnicy między kursami wypłat w dniu zapłaty i w dniu wymagalności.

Art. 4. (1) Ważność zastrzeżenia o płatności wierzytelności zagranicznymi monetami złotymi lub według równowartości złota w zagranicznej jednostce pieniężnej ocenia się podług prawa kraju, w którego walucie wyrażona jest wierzytelność. Sama umowa zachowuje ważność.

(2) Rada Ministrów może w drodze rozporządzenia odmiennie uregulować ważność tego zastrze-

żenia w zobowiązaniach, wyrażonych w walucie kraju, który normuje ważność tę bądź inaczej w stosunkach międzynarodowych niż wewnętrznych, bądź z uszczerbkiem dla interesów Państwa Polskiego lub jego obywateli.

Art. 5. (1) Jeżeli zastrzeżenie o płatności wierzytelności zagranicznymi monetami złotymi lub według równowartości złota w zagranicznej jednostce pieniężnej jest ważne (art. 4), a wierzytelność ta jest płatna na obszarze Państwa Polskiego, — dłużnik może zapłacić ją pieniędzmi polskimi według kursu kruszcza złotego w dniu wymagalności zapłaty.

(2) Art. 2 ust. (2) stosuje się analogicznie.

Art. 6. (1) W razie sprzedaży w drodze egzekucji rzeczy, na której ustanowiono zastaw lub hipotekę dla wierzytelności w walutach zagranicznych, opis i obwieszczenia powinny podawać te wierzytelności bez przerachowania na walutę polską.

(2) W dalszym postępowaniu egzekucyjnym należy obliczać wierzytelności te według kursów wypłat (art. 2) lub kruszcza złotego (art. 5) z dnia poprzedzającego sprzedaż rzeczy.

Art. 7. Przepisy art. 1—6 stosuje się do wierzytelności, powstałych zarówno przed dniem, jak i po dniu wejścia w życie rozporządzenia niniejszego, nie wyłączając wierzytelności prawomocnie zasądzonych, — z wyjątkami następującymi:

- 1) do wierzytelności niewekslowych, powstałych przed tym dniem, — zamiast art. 2 ust. (1) i (2) stosuje się zasadę, że wierzytelność może być uiszczona pieniędzmi polskimi według kursu wypłat lub kruszcza złotego z przedednia zapłaty, oraz nie stosuje się art. 3 ust. (2); przepis ten stosuje się również do tych wierzytelności z weksli niezaprotestowanych, które należą do zakresu właściwości urzędów rozjemczych, powołanych ustawą z dnia 28 marca 1933 r. (Dz. U. R. P. Nr. 29, poz. 253), choćby wierzytelności te powstały po dniu 1 grudnia 1931 r.;
- 2) do wierzytelności z weksłów nie stosuje się przepisów art. 2 ust. (2) i art. 3 ust. (2);
- 3) do wierzytelności z tytułu kupna-sprzedaży lub zamiany efektywnych pieniędzy zagranicznych nie stosuje się przepisu art. 1 ust. (2).

Art. 8. (1) Spłaty należności z tytułu wierzytelności, wyrażonych w walutach zagranicznych, dokonane przed wejściem w życie rozporządzenia niniejszego, uważane będą za skuteczne w należytej wysokości, choćby nastąpiły na zasadach innych, niż wskazane w art. 4.

(2) Rozporządzenie niniejsze nie narusza zawartych przed jego wejściem w życie układów, dotyczących uregulowania wierzytelności, wyrażonych w walutach zagranicznych. Przepis ten nie stanowi jednakże przeszkody do zastosowania art. 4 do wierzytelności, ustalonych w tych układach.

(3) Poręczyciel, który uiszczył za dłużnika głównego dług, wyrażony w walucie zagranicznej, ma prawo żądać, aby dłużnik zwrócił mu również różnicę kursów, choćby zwrot następował w pieniądzach zagranicznych.

Rozdział II.

Przepisy ograniczające zaciąganie zobowiązań w walutach zagranicznych.

Art. 9. (1) Wpisy do ksiąg hipotecznych mogą być wnoszone tylko w walucie polskiej. Nie dotyczy to jednak czynności hipotecznych, dokonywanych w zakresie wpisów już ujawnionych w walutach zagranicznych choćby przez zastrzeżenie, wpisów wnoszonych w myśl ust. (2) pkt. 1), jako też czynności hipotecznych dokonywanych na podstawie aktów sądowych i notarialnych zdziałanych przed wejściem w życie rozporządzenia niniejszego.

(2) Rozporządzenia Ministrów Skarbu i Sprawiedliwości określa:

- 1) przypadki, w których wpisy będą mogły być wnoszone w walucie zagranicznej;
- 2) warunki i zasady przerachowania wszelkiego rodzaju wierzytelności i zabezpieczeń hipotecznych, wyrażonych w walutach zagranicznych, nie wyłączając ujawnionych przez zastrzeżenie, zakres uprawnień stron przy dokonywaniu przerachowania oraz sposób jego ujawnienia w wykazie hipotecznym — bez zgody niższych wierzycieli.

Art. 10. (1) Instytucje kredytowe, z wyjątkiem:

- 1) Banku Polskiego,
- 2) państwowych instytucji kredytowych,
- 3) przedsiębiorstw bankowych, wymienionych w art. 2, 3 i 119 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 17 marca 1928 r. o prawie bankowem (Dz. U. R. P. Nr. 34, poz. 321),
- 4) towarzystw kredytu długoterminowego oraz
- 5) instytucji, oznaczonych rozporządzeniami Ministra Skarbu, —

mogą dokonywać nowych operacji kredytowych czynnych i biernych jedynie w walucie polskiej.

(2) Ograniczenie to nie dotyczy operacji, dokonywanych w związku z już istniejącymi aktywami lub pasywami, wyrażonemi w walucie zagranicznej.

(3) Operacje, uskutecznione z przekroczeniem przepisów artykułu niniejszego, będą uważane za dokonane w walucie polskiej w kwocie, która wypadnie z przeliczenia waluty zagranicznej według kursu wypłat z dnia skutecznego operacji.

Art. 11. (1) Instytucje, wymienione w art. 10 ust. (1) pkt. 2) i 3), mogą przyjmować nowe wkłady na książeczki wkładowe imienne i na okaziciela — jedynie w walucie polskiej.

(2) Przepis art. 10 ust. (3) stosuje się analogicznie.

Art. 12. (1) Umowy ubezpieczeń bezpośrednich mogą być zawierane tylko w walucie polskiej. Przepis ten nie ogranicza prawa zawierania umów przewidujących świadczenia w naturze.

(2) Minister Skarbu może w drodze wyjątku określić przypadki, w których umowy ubezpieczeń będą mogły być zawierane w walucie zagranicznej.

Rozdział III.

Przepisy szczególne dla instytucji kredytu długoterminowego.

Art. 13. Instytucjami kredytu długoterminowego w rozumieniu rozporządzenia niniejszego są: Bank Gospodarstwa Krajowego, Państwowy Bank Rolny, towarzystwa kredytowe ziemskie, miejskie i przemysłowe, banki hipoteczne i Wileński Bank Ziemski, Sp. Akc. w Wilnie.

Art. 14. (1) Jeżeli wierzytelność instytucji kredytu długoterminowego wyrażona jest w walucie zagranicznej, dłużnik może zapłacić należności z jej tytułu pieniędzmi polskimi:

- 1) w razie zapłaty w terminie lub przedterminowo — według kursu wypłat lub kursu złotego z przedednia zapłaty;
- 2) w razie opóźnienia zapłaty — według kursu wypłat lub kursu złotego, stosownie do wyboru instytucji, bądź z dnia wymagalności należności, bądź z przedednia jej zapłaty, bądź z dnia płatności walorów, na których uiszczenie należność była przeznaczona zgodnie z planem umorzenia, jeżeli termin tej płatności już upłynął.

(2) Jeżeli zapłata opóźniona następuje pieniędzmi zagranicznymi, instytucja może żądać, aby dłużnik zapłacił różnice kursowe według zasad, wyłuszczonych w ust. (1) pkt. 2).

(3) Jeżeli wierzytelność instytucji jest wyrażona w więcej niż jednej walucie zagranicznej, wybór waluty, w której lub według której ma nastąpić zapłata, służy instytucji.

Art. 15. Opłaty administracyjne i dopłaty z tytułu szczególnych zobowiązań instytucji kredytu długoterminowego, pobierane przez tę instytucję przy ratach lub przedterminowej spłacie od wierzytelności hipotecznych, wyrażonych w walucie lub kilku walutach zagranicznych, mogą być obliczane i ściągane w pieniądzech polskich — stosownie do wyboru instytucji — według kursu jednej z tych walut, bądź z dnia 1 lipca 1931 r., bądź z dnia wymagalności tych opłat administracyjnych lub dopłat, bądź z przedednia ich zapłaty.

Art. 16. Przy dokonywaniu — na podstawie rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 27 października 1932 r. o pierwszeństwie hipotecznym i konwersji zaległości od pożyczek instytucji kredytu długoterminowego (Dz. U. R. P. Nr. 94, poz. 810) — konwersji zaległości, wyrażonych w walucie lub w walutach zagranicznych, instytucja kre-

dytu długoterminowego ma prawo przerachować te zaległości na walutę polską i żądać ujawnienia ich w wykazie hipotecznym z pierwszeństwem i na zasadach, przewidzianych w powyższym rozporządzeniu, stosownie do swego wyboru według kursu jednej z tych walut w dacie wymagalności odpowiednich zaległości, ustalonej w akcie pożyczki.

Art. 17. Przepisy rozporządzenia niniejszego mają zastosowanie przy wszelkich obliczeniach należności instytucji kredytu długoterminowego w postępowaniu egzekucyjnym z tem, że instytucja ma również prawo:

- 1) przerachowywać walutę zagraniczną na polską także według kursu z przedednia sprzedaży rzeczy;
- 2) wyznaczać w walucie polskiej rękojmie (wadja) i ceny wywołania (sumy, od których rozpoczynają się sprzedaże);
- 3) zmieniać — przed rozpoczęciem sprzedaży, przez oświadczenie do protokołu — wysokość tych rękojmii i cen wywołania w związku z kształtowaniem się kursów walut zagranicznych.

Art. 18. Instytucje kredytu długoterminowego mają prawo stosować przepisy rozporządzenia niniejszego także do należności, powstałych przed jego wejściem w życie, a w szczególności do wszelkich rozrachunków wpłat, dokonanych przez dłużników.

Art. 19. (1) Instytucje kredytu długoterminowego obowiązane będą wykazywać oddzielnie w bilansach straty i zyski na kursach walutowych w związku z operacjami kredytu długoterminowego.

(2) Minister Skarbu określać będzie w drodze rozporządzeń, kiedy i w jaki sposób instytucje kredytu długoterminowego obowiązane będą zwracać swym dłużnikom ewentualne zyski z powyższego tytułu.

Art. 20. Jeżeli przed wejściem w życie rozporządzenia niniejszego instytucja kredytu długoterminowego pobierała i wypłacała według kursu kursu złotego kwoty, należne z tytułu zobowiązań długoterminowych, opiewających na walutę dolarową z zastrzeżeniami, wymienionymi w art. 5, — wówczas:

- 1) wpłaty te i wypłaty (z wyjątkiem wymienionych w pkt. 4)) uważane będą za uskutecznione w należytej wysokości; dotyczy to również spłat przedterminowych;
- 2) w ten sam sposób pobrane będą opóźnione w zapłacie raty od wierzytelności wcześniejsze niż bieżąca, jak również w ten sam sposób wypłacane będą kupony, na których zapłatę pobierane są powyższe raty;
- 3) rata bieżąca i następna, jak również odpowiadające tym ratom kupony, płatne będą z uwzględnieniem nieważności w zobowiązaniach dolarowych zastrzeżeń wymienionych w art. 5;

- 4) kwoty, nadpłacone przez dłużników na ratę bieżącą, będą zarachowane na inne lub przyszłe należności od nich przypadające.

Art. 21. Przepisy art. 14 — 20 mają zastosowanie jedynie do wierzytelności instytucji kredytu długoterminowego:

- 1) zabezpieczonych hipotecznie, z terminem zapłaty nie krótszym niż 7½ lat,
- 2) zabezpieczających listy zastawne lub obligacje.

Rozdział IV.

Przepisy o przerachowaniu na walutę polską listów zastawnych i obligacji, wypuszczonych przez instytucje kredytu długoterminowego, oraz zabezpieczających je wierzytelności.

Art. 22. Wszelkie postanowienia o walutach zagranicznych, zawarte w listach zastawnych i obligacjach instytucji kredytu długoterminowego, wyrażonych jednocześnie w walucie polskiej i w jednej lub kilku walutach zagranicznych, jak również postanowienia te, zawarte w aktach bądź innych dokumentach i wpisach hipotecznych wierzytelności, zabezpieczających listy i obligacje, — uważa się za nieistniejące.

Art. 23. (1) Listy zastawne i obligacje instytucji kredytu długoterminowego, wyrażone w jednej lub kilku walutach zagranicznych, jak również wierzytelności, zabezpieczające te listy i obligacje, podlegają przerachowaniu na odpowiednie zobowiązania wyrażone w walucie polskiej.

(2) Przerachowanie następuje, z zachowaniem przepisów art. 4, według przeciętnego kursu wyplaf lub kursu złotego w miesiącach kwietniu i maju 1934 r., notowanych na giełdzie pieniężnej w Warszawie.

(3) Dla podlegających przerachowaniu zobowiązań, wyrażonych w dolarach Stanów Zjednoczonych Ameryki Północnej, zarówno opatrzonych jak i nieopatrzonych zastrzeżeniami, wymienionymi w art. 5, kurs ten ustala się na zł 5,40 za jednego dolara.

Art. 24. Listy zastawne Poznańskiego Ziemstwa Kredytowego w Poznaniu dawniej 8% serii z roku 1930, skonwertowane na 4½% serii K z roku 1933, wyrażone w dolarach Stanów Zjednoczonych Ameryki Północnej w złocie wagi i próby z dnia 1 stycznia 1930 r., oraz w ich równowartości w złotych w złocie, jak również wierzytelności hipoteczne wraz z hipotekami kaucyjnymi, zabezpieczające te listy a wyrażone w dolarach w złocie, przerachowuje się na odpowiednie zobowiązania wyrażone wyłącznie w złotych w złocie, w stosunku jeden dolar w złocie równa się 8,9141 złotych w złocie.

Art. 25. Konwersja, przewidziana w art. 22, 23 i 24, następuje z mocy samego prawa na dzień, od którego liczy się rata wierzytelności, bieżąca

w dniu wejścia w życie rozporządzenia niniejszego, choćby termin jej wymagalności już nastąpił.

Art. 26. Konwersja, przewidziana w art. 22 i 23, nie obejmuje:

- 1) listów zastawnych i obligacji, wypuszczonych w drodze emisji publicznej na rynkach zagranicznych a notowanych na giełdach zagranicznych, jak również wierzytelności, zabezpieczające te listy i obligacje;
- 2) 8% dolarowych listów zastawnych Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego w Warszawie serii z roku 1924, poręczonych przez Skarb Państwa, oraz odpowiedniej części wierzytelności hipotecznych, zabezpieczających te listy a określonych w sposób wskazany w § 2 rozporządzenia Ministra Skarbu z dnia 6 lutego 1933 r. (Dz. U. R. P. Nr. 7, poz. 48);
- 3) 7% i 8% listów zastawnych Towarzystwa Kredytowego Przemysłu Polskiego, wyrażonych w funtach szterlingach;
- 4) 8% gwarantowanych złotych obligacji komunalnych Banku Gospodarstwa Krajowego w Polsce z 1925 r. (Guaranteed and Municipally Secured 8% Sinking Fund Gold Bonds of the National Economic Bank Poland, 1925), wyrażonych w dolarach w złocie Stanów Zjednoczonych Ameryki Północnej, oraz gwarantowanych i zabezpieczonych 8% amortyzowanych złotych obligacji Banku Gospodarstwa Krajowego w Polsce 1926 r. (National Economic Bank, Poland, Guaranteed and Secured 8% Sinking Fund Gold Bonds, 1926), wyrażonych w dolarach w złocie Stanów Zjednoczonych Ameryki Północnej, jak również wierzytelności zabezpieczające te obligacje;
- 5) 7% listów zastawnych Banku Gospodarstwa Krajowego emisji II. P. Z./1, wyrażonych w dolarach Stanów Zjednoczonych Ameryki Północnej;
- 6) części emisji II 7% listów zastawnych Banku Gospodarstwa Krajowego w złocie, opiewających na złote w złocie względnie ich równowartości w dolarach Stanów Zjednoczonych Ameryki Północnej w złocie, w funtach szterlingach, w guldenach holenderskich w złocie i we frankach szwajcarskich, na sumę 4.457.000 złotych w złocie oraz części emisji II 7% obligacji komunalnych Banku Gospodarstwa Krajowego w złocie, opiewających na złote w złocie względnie ich równowartości w dolarach Stanów Zjednoczonych Ameryki Północnej w złocie, w funtach szterlingach, w guldenach holenderskich w złocie i we frankach szwajcarskich, na sumę 4.100.000 złotych w złocie. Rozporządzenie Ministra Skarbu oznaczy numery listów zastawnych i obligacji, wymienionych w niniejszym punkcie, jako wyłączonych z pod konwersji.

Art. 27. (1) Instytucja kredytu długoterminowego ma prawo połączyć w jedną lub kilka seryj li-

sty zastawne lub obligacje już wypuszczone oraz przyszłe, których oprocentowanie, okres umorzenia, waluta i klauzule monetarne oraz zabezpieczenia — po zastosowaniu przepisów rozporządzenia niniejszego — okażą się jednakowe. W tym celu instytucja ma prawo ustalić odpowiednie wzory listów zastawnych lub obligacyj.

(2) Łącząc w nową bądź w nowe serje listy zastawne lub obligacje, instytucja może pominąć lub zmienić zawarte w nich zastrzeżenia nie dotyczące przedmiotów, wymienionych w zdaniu pierwszym ust. (1). W szczególności instytucja może zaniechać tworzenia funduszków gwarancyjnych i zarządzić zachowywanie kwot, zebranych na te fundusze na należności od dłużników.

(3) Łączenie poszczególnych serji może być dokonane tylko za zgodą Ministra Skarbu.

Art. 28. (1) Konwersje, przewidziane:

1) w rozporządzeniu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 27 października 1932 r. o pierwszeństwie hipotecznym i konwersji zaległości od pożyczek instytucji kredytu długoterminowego (Dz. U. R. P. Nr. 94, poz. 810),

2) w ustawie z dnia 20 grudnia 1932 r. o obniżeniu oprocentowania i przedłużeniu okresów umorzenia wierzytelności długoterminowych, zabezpieczających listy zastawne i obligacje, oraz wydanych na podstawie tych wierzytelności listów zastawnych i obligacyj (Dz. U. R. P. Nr. 115, poz. 950) i

3) w rozporządzeniu niniejszem, — mogą być ujawnione w wykazach hipotecznych bądź w drodze wpisów oddzielnych, bądź wspólnych, obejmujących wszystkie dokonywane zmiany, bez zgody dłużnika i niższych wierzycieli na mocy jednostronnego wniosku instytucji kredytu długoterminowego. Oświadczenie instytucji we wniosku o konwersję będą miały dla sądu (wydziałów hipotecznych) moc urzędową.

(2) Żadne przeszkody, wynikające z obowiązujących przepisów, treści księgi hipotecznej oraz statutu instytucji, nie tamują ujawnienia konwersji powyższych w wykazie hipotecznym czystym wpisem.

(3) Na obszarze mocy obowiązującej kodeksu cywilnego z 1896 r. zapisanie przewidzianych w ust. (1) konwersji lub ich stopnia pierwszeństwa nastąpi bez przedstawienia listów hipotecznych wydanych co do praw rzeczowych, wpisanych już do księgi gruntowej. Jeżeli list hipoteczny zostanie przedłożony później, urząd ksiąg gruntowych powinien na nim zaznaczyć wpis.

(4) Sporządzenie lub sprostowanie listu hipotecznego na wierzytelności określone w ust. (1) następuje na jednostromy wniosek instytucji.

Art. 29. (1) Instytucje kredytu długoterminowego obowiązane są przedstawić Ministrowi Skarbu do zatwierdzenia plany konwersji zaległości, dokonywanej na podstawie rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 27 października 1932 r. o pierwszeństwie hipotecznym i konwersji zaległości od pożyczek instytucji kredytu długoterminowego (Dz. U. R. P. Nr. 94, poz. 810).

(2) Minister Skarbu może, uwzględniając stan finansowy instytucji, żądać zmian w przedstawionym planie.

Art. 30. (1) Minister Skarbu ustali w drodze rozporządzenia termin wymiany listów zastawnych i obligacyj na konwersyjne.

(2) Minister Skarbu może zezwolić instytucji kredytu długoterminowego na przestemplowanie zamiast wymiany oznaczonych serji listów zastawnych lub obligacyj, podlegających konwersji.

(3) Instytucja kredytu długoterminowego ma prawo:

1) wymienić listy zastawne lub obligacje na konwersyjne — w innych odcinkach;

2) wypowiadać zamiast losowania — za zapłatą wartości nominalnej — odcinki listów zastawnych lub obligacyj, opiewające na kwoty poniżej zł 100.

(4) Koszty konwersji obciążają dłużników.

Art. 31. (1) Postępowanie i wpisy hipoteczne, mające na celu dokonanie konwersji, przewidzianych w rozporządzeniu niniejszem, są wolne od opłat sądowych (hipotecznych).

(2) Pisarze hipoteczni mają prawo pobierać za wnioski o dokonanie konwersji w zakresie wszystkich wierzytelności obciążających daną nieruchomości i na podstawie wszystkich przepisów, wymienionych w art. 28, za wniesienie odpowiednich treści do wykazu hipotecznego i za wydanie instytucji kredytu długoterminowego świadectwa o dokonanych wpisach — jedynie opłatę stałą w kwocie zł 20.

(3) Pismo instytucji kredytu długoterminowego, którem ona na mocy art. 2 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 27 października 1932 r. o pierwszeństwie hipotecznym i konwersji zaległości od pożyczek instytucji kredytu długoterminowego (Dz. U. R. P. Nr. 94, poz. 810), dokonywa konwersji na pożyczkę dodatkową w gotowiźnie, podlega opłacie stemplowej w wysokości 0,2% od tej części pożyczki konwersyjnej, która pokrywa należności uboczne (odsetki, opłaty administracyjne i t. d.), wymienione w art. 1 powołanego rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej. Według tej samej zasady podlegają opłacie stemplowej listy zastawne i innego rodzaju obligacje, emitowane na mocy zdania drugiego art. 2 powołanego rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej. Do uiszczenia opłat jest obowiązana instytucja kredytowa, która może żądać od dłużnika zwrotu uiszczony opłaty, albo wpłacenia zgóry odpowiedniej kwoty.

Art. 32. (1) Nieujawienie w wykazie hipotecznym konwersji, przewidzianych w rozporządzeniu niniejszem, nie stanowi przeszkody ani do wszczęcia, ani do prowadzenia postępowania sądowego, egzekucji sądowej lub egzekucji we własnym zakresie instytucji kredytu długoterminowego.

(2) Zmiany w stanie wierzytelności, wynikające z powyższych nieuwjawnionych hipotecznie konwersji, powinny być zgłoszone do protokołu licytacji.

Rozdział V.

Przepisy o przeliczeniu na walutę polską zobowiązań z tytułu umów ubezpieczeń, zawartych przez zakłady, podlegające nadzorowi Ministra Skarbu.

Art. 33. (1) Wszelkie zobowiązania z umów ubezpieczeń, wyrażonych w walutach zagranicznych bez zastrzeżeń, wymienionych w art. 5, podlegają przeliczeniu na walutę polską według przeciętnego kursu wyplat w miesiącach kwietniu i maju 1934 r., notowanych na giełdzie pieniężnej w Warszawie.

(2) Dla podlegających przeliczeniu zobowiązań, wyrażonych w dolarach Stanów Zjednoczonych Ameryki Północnej, kurs ten ustala się na zł 5,40 za jednego dolara.

Art. 34. Wszelkie zobowiązania z umów ubezpieczeń, opiewające na waluty zagraniczne z zastrzeżeniami, wymienionymi w art. 5, — bez względu na to, czy zastrzeżenia te są ważne w myśl art. 4, — podlegają przeliczeniu na złote w złocie według stosunku zawartości czystego złota w jednostce pieniężnej danej waluty zagranicznej oraz waluty polskiej w dniu 1 lipca 1931 r.

Art. 35. Przeliczenie, przewidziane w art. 33 i 34, następuje z mocy samego prawa na dzień 1 sierpnia 1934 r.

Rozdział VI.

Ustalanie kursu kruszcu złotego.

Art. 36. (1) Za kurs (równowartość) kruszcu złotego w rozumieniu rozporządzenia niniejszego oraz art. 16 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 5 listopada 1927 r. w sprawie zmiany ustroju pieniężnego (Dz. U. R. P. Nr. 97, poz. 855) uważa się wartość złota, ogłaszana przez Ministra Skarbu w Monitorze Polskim.

(2) Minister Skarbu obliczać będzie wartość tę na podstawie cen czystego złota na giełdzie zagranicznej, którą oznaczy rozporządzeniem, oraz na podstawie przeciętnego kursu na giełdzie w Warszawie, — wyplaty na siedzibę powyższej giełdy zagranicznej.

(3) Przepisy art. 6 i 17 stosuje się analogicznie do wierzytelności, wyrażonych w złotych w złocie.

Rozdział VII.

Przepisy końcowe.

Art. 37. Wykonanie rozporządzenia niniejszego porucza się Ministrom Skarbu i Sprawiedliwości.

Art. 38. (1) Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

(2) Równocześnie tracą moc obowiązującą rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 27 kwietnia 1924 r. o wierzytelnościach w walutach obcych i w złotych w złocie, hipotecznie zabezpie-

czanych (Dz. U. R. P. Nr. 36, poz. 385), ustawa z dnia 18 marca 1931 r. (Dz. U. R. P. Nr. 36, poz. 273) i wszystkie przepisy sprzeczne z rozporządzeniem niniejszym.

(3) Moc obowiązującą art. 211 i 437 kodeksu zobowiązań zawieszają się.

Prezydent Rzeczypospolitej: *I. Mościcki*

Prezes Rady Ministrów: *L. Kozłowski*

Minister Spraw Wewnętrznych: *Bronisław Pieracki*

Minister Spraw Zagranicznych: *Beck*

Minister Spraw Wojskowych: *J. Piłsudski*

Minister Skarbu: *Wł. Zawadzki*

Minister Sprawiedliwości: *Czesław Michałowski*

Minister Wyznań Religijnych

i Oświecenia Publicznego: *W. Jędrzejewicz*

Minister Rolnictwa i Reform Rolnych:

Nakoniecznikow - Klukowski

Minister Przemysłu i Handlu: *H. Floyar-Rajchman*

Minister Komunikacji: *M. Butkiewicz*

Minister Opieki Społecznej: *Jerzy Paciorkowski*

Minister Poczty i Telegrafów: *Kaliński*